

Návrh sazebníku licencování služeb knihoven po novele autorského zákona z dubna 2017

Novela autorského zákona (zákon č. 121/2000 Sb.) zákonem č. 102/2017 Sb. přinesla nové možnosti licencování služeb knihoven ze strany kolektivních správců.

Níže uvedený návrh DILIA vychází ze zamýšlené realizace Národní digitální knihovny (dále „NDK“), tedy z konceptu, že klient knihovny registrací v kterékoliv z knihoven získá přístup ke všem zamýšleným službám NDK, a to jak v prostorách knihovny na jejích terminálech, tak odkudkoli na dálku z vlastního přístroje, na základě využití registrace k uvedeným službám.

Výše uvedený záměr lze po citované novele autorského zákona realizovat za využití režimu rozšířené kolektivní správy podle jeho § 97e odst. 4 písm. f), h) a i). Ve smyslu citované úpravy je nezbytné odlicencovat užití děl dle specifikace níže. Pro klienta knihovny, registrovaného k využití služeb knihoven v pojednaném rozsahu, se dále používá pojem „registrovaný čtenář“

1. Zhotovení rozmnoženin děl do databáze NDK, jejich užití zobrazením na terminálu knihoven, a zobrazením na dálku na přístroji registrovaného čtenáře veřejné knihovny

Užití děl popsaná pod body 1 až 3, níže zamýšlí NK zahrnout do veřejné služby knihoven, tedy coby bezúplatnou službu pro registrované čtenáře veřejných knihoven, s odměnou nositelům práv řešenou platbou od Národní knihovny ČR (dále jen „NK ČR“) ze státního rozpočtu.

Z důvodu nároku na státní rozpočet je proto za uvedená užití třeba vyčíslit platbu v paušální výši.

NK ČR předpokládá zpětně reporting reálně užitých děl pro účely rozúčtování odměny nositelům práv.

A. NDK – zhotovení rozmnoženiny díla za účelem jeho zpřístupnění podle § 97e odst. 4 písm. f), h) a i) (tedy vytvoření digitálních rozmnoženin děl a jejich sdílení knihovnami v rámci NDK za účelem zajištění služeb uvedených níže pro registrované čtenáře)

Jedná se o užití díla knihovnami zhotovením rozmnoženiny díla podle § 13 zákona.

Jak je uvedeno výše, uvedené užití navrhuje DILIA a NK vypořádat formou ročního paušálu, společně se službami knihoven uvedenými níže pod body B a C.

Logiku odměny vnímáme tak, že odměna má být kompenzací za fakt, že si knihovna nemusí pořizovat (nakoupit) knihu, ale má ji v digitální podobě k dispozici (de facto jde tedy o kompenzaci nákupu do fondu knihoven). V návrhu výše odměny by tedy měl být zohledněn objem chráněných titulů (chráněných děl), zařazených v digitální podobě do NDK.

DILIA navrhuje, aby jako minimální kompenzace byla použita kalkulace 1 str./1,- Kč chráněných děl zařazených do NDK, kterážto odměna v průměru je odvozena od průměrné ceny **jedné** zakoupené publikace.

Uvedená kalkulace počítá se zohledněním monografií, periodik i jejich vazků v této kalkulaci, respektive paušální odměně.

B. Užití díla zobrazením na terminálu knihovny

Jedná se o užití díla knihovnami podle § 97e odst. 4 písm. f) autorského zákona.

Užití děl zobrazením na terminálech knihovny by se týkalo užití děl mimo fond příslušné knihovny, kde jsou terminály umístěny.

Odměna by byla určena v jedné odměně spolu s odměnou, dle bodu A bez omezení množství či časového rozsahu, bez možnosti zhotovit rozmnoženinu, ať elektronickou nebo tištěnou.

Odměna by byla součástí ročního paušálu a byla by vypočtena na základě reálného využití zobrazení děl z fondu NDK na terminálech jednotlivých knihoven v období předchozího kalendářního roku, se sazbou odvozenou od 1/10 sazby odměny za možnost absenčního zpřístupnění (viz níže sazby u služby EDD), tj. 0,1 Kč za zobrazenou stránku

C. Užití díla zobrazením na dálku na přístroji koncového zákazníka knihovny

Jedná se o užití díla knihovnami podle § 97e odst. 4 písm. i) autorského zákona, jeho zobrazením z databáze NDK na dálku na přístroji registrovaného čtenáře knihovny („zobrazení na dálku“). Služba by byla umožněna pouze registrovaným uživatelům služby (registrovaným čtenářům) bez možnosti zhotovit rozmnoženinu, ať elektronickou nebo tištěnou.

Odměna by byla součástí paušální odměny spolu s odměnou dle bodů A a B a byla by také vypočtena na základě reálného využití služby, tedy dle počtu zobrazení děl z fondu NDK registrovanými čtenáři za období předchozího kalendářního roku se sazbou odvozenou od 1/5 sazby odměny za možnost absenčního zpřístupnění (viz níže sazby u služby EDD), tj. 0,2 Kč za zobrazenou stránku.

Za užití specifikovaná výše pod body A-C tedy DILIA navrhuje platbu odměny roční paušální částkou hrazenou NK ČR. Odměna by byla stanovena fixně, odvozením od údajů dodaných ze strany NK ČR ohledně umístění děl v databázi NDK a jejich využití způsoby sub B a C za předchozí období (kalendářní rok).

NK ČR by zpětně reportovala reálná užití děl na termínálech knihoven i jejich zobrazení na dálku za účelem rozúčtování odměn mezi nositele práv.

Pro první období by byla dohoda limitována na tituly vydané do roku 1989.

2. EDD (zpřístupnění elektronické rozmnoženiny z NDK registrovaným čtenářům na dálku)

Jedná se o užití děl knihovnami podle § 97e odst. 4 písm. f). Tato služba by byla umožněna nad rámec tzv. veřejné služby knihoven a byla by zpoplatněna vůči registrovaným čtenářům knihoven zvláštní sazbou.

Jako u služby popsané sub 1 písm. C by služba byla umožněna pouze registrovaným uživatelům služby u knihovny zúčastněné v systému (registrovaným čtenářům), a to formou zhotovení elektronické rozmnoženiny díla včetně umožnění jejího tisku registrovaným čtenářem, s použitím DRM („EDD“).

DILIA i NK ČR předpokládá v první fázi i pro oblast EDD pouze využití služby pro díla nedostupná na trhu (nejprve pro díla vydaná do roku 1989). Rozvinutí systému, jak z hlediska repertoáru (na mladší tituly, na díla dostupná na trhu), tak z hlediska rozsahu užití, zamýšlí NK ČR a DILIA podle zkušeností s první fází licencování/praxe NDK (cca po období 3 let).

Za předpokladu dohody s relevantní částí nakladatelů lze uvažovat i o dřívějším umožněním služby pro díla dostupná na trhu, přičemž základní představa o sazebníku je pro úplnost uvedena níže.

A. EDD děl nedostupných na trhu

- zhotovení digitální rozmnoženiny díla, na omezenou dobu (např. na 1 měsíc)
- ochrana proti zhotovení trvalé digitální rozmnoženiny (tvrdé DRM)
- možnost tisku (měkké DRM, označení zdroje rozmnoženiny – NDK a ID čtenáře)
- bez limitu počtu stran
- sazba 1Kč/str., min. 10 Kč

B. EDD děl dostupných na trhu

jako sub A s následujícími odlišnostmi

- limit počtu stran ze zpřístupněného díla, max. 10 % celé knihy (neplatilo by pro články)
- sazba 2 Kč/str., min. 10 Kč

V Praze dne 30. 8. 2017, Jiří Srstka a Jan Barták

